

nr.04/

DECIZIE

**PROIECT
din 15.06.2026**

or. Cantemir

**Cu privire la Raportul realizării Programului Teritorial
de Răspuns la Tuberculoză pentru anii 2021-2025**

În temeiul art.43, alin.(2) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, art. 7, 12 și din Legea nr. 10/2009 privind supravegherea de stat a sănătății publice, cu modificările ulterioare, art. 7 din Legea nr.153/2008 cu privire la controlul și profilaxia tuberculozei, cu modificările ulterioare, Programului Național de control al tuberculozei pentru anii 2022 - 2025 aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 107/2022, în scopul ameliorării situației epidemice a morbidității prin tuberculoză a populației din raionul Cantemir, examinând avizul comisiei consultative de specialitate drept, disciplină și culte, comisiei consultative de specialitate probleme sociale: învățământ, cultură, turism, protecție socială, sănătate publică, muncă și sport, Consiliul Raional Cantemir,

DECIDE:

01. Se aprobă Raportul realizării Programului Teritorial de Răspuns la Tuberculoză pentru anii 2021-2025 (anexa nr.01);
02. Decizia se aduce la cunoștința factorilor interesați și publicului în termen de 10 zile prin înmînare, expediere, afișare pe panoul informativ, se publică pe pagina web a consiliului raional și în Registrul de Stat al actelor locale.
03. Controlul executării prezentei decizii se pune în sarcina domnului Dumitru MURANEVICI, vicepreședinte al raionului, comisiei consultative de specialitate drept, disciplină și culte, comisiei consultative de specialitate probleme sociale: învățământ, cultură, turism, protecție socială, sănătate publică, muncă și sport.
04. Decizia poate fi contestată la Judecătoria Cahul, sediul Cantemir (or.Cantemir, str.Nicolae Testemițanu,2) în termen de 30 de zile de la data comunicării potrivit prevederilor Codului Administrativ nr.116/2018.

Inițiator al proiectului de decizie

Președintele raionului

Coordonat: vicepreședinte al raionului,

Avizat la legalitate:

Șefă a serviciului juridic,

aparatul președintelui raionului

Proiect elaborat:

Specialistă principală,

direcția agricultură, economie,

dezvoltare regională și atragerea investițiilor

Avizat: secretară a consiliului raional

Pavel CULICOVSCHI

Dumitru MURANEVICI

Aliona ENACHI

Cristina HOLBAN

Ludmila ȚURCANU

Raportul

Realizării Programului Teritorial de Răspuns la Tuberculoză pentru anii 2021-2025

I. Introducere

Tuberculoza continuă să reprezinte o problemă majoră de sănătate publică, având un impact semnificativ asupra stării de sănătate a populației și asupra sistemului medical. În acest context, implementarea eficientă a Programului Național de Răspuns la Tuberculoză constituie o prioritate pentru reducerea incidenței bolii, depistarea precoce a cazurilor, asigurarea accesului la tratament și prevenirea transmiterii infecției în comunitate.

Prezentul raport are drept scop evaluarea gradului de realizare a obiectivelor și activităților prevăzute de Programul Național de Răspuns la Tuberculoză în raionul Cantemir pe parcursul perioadei 2021-2025. Analiza include indicatorii epidemiologici, activitățile de depistare și diagnostic, rezultatele tratamentului, măsurile de prevenire și control, precum și colaborarea intersectorială în vederea combaterii tuberculozei.

Raportul evidențiază realizările obținute, dificultățile întâmpinate în procesul de implementare și direcțiile prioritare de acțiune pentru consolidarea răspunsului la tuberculoză la nivel raional, contribuind astfel la atingerea obiectivelor naționale și internaționale în domeniul controlului acestei boli.

Conform datelor disponibile pentru perioada de raportare, raionul Cantemir se situează pe locul III la nivel național după rata incidenței tuberculozei, fapt ce evidențiază gravitatea situației epidemiologice și necesitatea intensificării măsurilor de control și răspuns. Această creștere impune consolidarea activităților de depistare activă a cazurilor, sporirea aderenței la tratament și întărirea colaborării dintre instituțiile medico-sanitare și partenerii comunitari.

II. SITUAȚIA EPIDEMIOLOGICĂ A TUBERCULOZEI ÎN RAIONUL Cantemir

Perioada 2021–2025

1. Date demografice (populația de referință)

An	Populația totală	Copii (0–17 ani)	Adulți (≥18 ani)
2021	37 711	9301	28 410
2022	36 246	8807	27 440
2023	34 957	8279	26 678
2024	33 830	7840	25 991
2025	33 830	7840	25 991

Notă: Datele demografice reprezintă baza de calcul pentru indicatorii epidemiologici. Populația conform datelor anuale ale BNS. Grupa de vârstă „Copii 0–17 ani” este utilizată conform practicii statistice a Biroului Național de Statistică al Republicii Moldova și include copiii până la împlinirea vârstei de 18 ani.

2. Indicatori epidemiologici principali

Indicator	2021	2022	2023	2024	2025	Modificare (%) 2024–2025*
Cazuri de TB (cazuri noi și recidive) (nr.)	33	29	25	29	36	+7
Incidența TB (cazuri noi + recidive), la 100.000 populație	87,5	80,0	71,5	85,7	106,4	+20,1
Cazuri TB noi (nr.)	27	21	23	25	32	+7
Incidența cazurilor noi de TB, la 100.000 populație	71,6	57,9	65,8	73,9	94,6	+28
Recidive TB (nr.)	6	8	2	4	4	0
Incidența recidivelor TB, la 100.000 populație	15,9	22,1	5,7	11,8	11,8	0
Forme distructive pulmonare în rândul cazurilor noi (nr.)	10	7	10	8	11	+3
Forme distructive pulmonare în rândul cazurilor noi (%)	26,5	19,3	28,6	23,7	32,5	+37,1
Decese prin TB (nr.)	4	6	6	3	5	+2
Mortalitatea prin TB, la 100.000 populație	10,6	16,6	17,2	8,9	14,8	+66,2
Cazuri TB depistate post-mortem (nr.)	0	3	2	1	2	+1
Cazuri TB depistate post-mortem (%)	0	33,0	17,0	9,0	20,0	+122,2
Decese în primul an de la diagnostic (nr.)	3	2	2	2	3	+1
Decese în primul an de la diagnostic (%)	9,1	6,8	8,0	6,8	8,3	+22,1

*Modificare (%) = (valoare 2025 – valoare 2024) / valoare 2024 × 100. Creștere / scădere (%) 2024–2025

3. Tuberculoza la copii (0–17 ani)

Indicator	2021	2022	2023	2024	2025	Modificare (%) 2024–2025*
Cazuri de TB la copii (cazuri noi și recidive) (nr.)	0	1	1	0	8	+8
Incidența TB la copii (cazuri noi și recidive), la 100.000 copii	0	11,4	12,1	0	102,0	+102,0
Cazuri noi de TB la copii (nr.)	0	1	1	0	8	8
Incidența cazurilor noi de TB la copii, la 100.000 copii	0	11,4	12,1	0	102,0	+102,0
Recidive TB la copii (nr.)	0	0	0	0	0	0
Incidența recidivelor TB la copii, la 100.000 copii	0	0	0	0	0	0
Forme distructive pulmonare la copii (cazuri noi) (nr.)	0	0	0	0	0	0
Forme distructive pulmonare la copii (cazuri noi) (%)	0	0	0	0	0	0

*Modificare (%) = (valoarea 2025 – valoare 2024) / valoare 2024 × 100. Creștere / scădere (%) 2024–2025

4. Alți indicatori relevanți

Indicator	2021	2022	2023	2024	2025	Modificare (%) 2024–2025*
Pacienți tratați în condiții de ambulator din prima zi (nr.)	9	5	1	2	1	-1
Proporție pacienți tratați în condiții de ambulator din prima zi (%)	27,3	17,2	4,0	6,9	2,7	-60,8
Pacienți cu VST realizat (nr.)	1	9	2	2	1	-1
Acoperire VST (%)	3,0	32,2	8,0	6,9	2,7	-60,8
Pacienți cu testare HIV efectuată (nr.)	31	26	23	28	34	+ 21,4
Acoperire testare HIV (%)	93,9	89,6	92,0	96,6	94,4	-2,27
Cazuri TB/HIV (nr.)	2	2	2	4	5	+1
Cazuri TB/HIV (%)	6,06	6,8	8,0	13,7	13,8	+0,72

*Modificare (%) = (valoarea 2025 – valoare 2024) / valoare 2024 × 100. Creștere / scădere (%) 2024–2025

5. Rata de succes a tratamentului

Cohorta	2021	2022	2023	2024	2025
TB sensibilă – cazuri tratate cu succes (nr.)	24	17	16	18	15
TB sensibilă – rata de succes a tratamentului (%)	75,0	85,0	76,2	85,7	62,5
TB MDR – cazuri tratate cu succes (nr.)	1	2	0	3	
TB MDR – rata de succes a tratamentului (%)	1000	100	0	42,8	

6. Examinarea grupurilor cu risc sporit și tratamentul preventiv al tuberculozei (TPT)

Indicator	2021	2022	2023	2024	2025
Populația totală a raionului (nr.)	37711	36246	34957	33830	33830
Populația adultă (≥18 ani) (nr.)	28410	27440	26678	25991	25991
Populația copii (0–17 ani) (nr.)	9301	8807	8279	7840	7840
Persoane planificate pentru screening TB – total (nr.)			7613	6849	8768
– adulți planificați (nr.)			7312	6756	8267
– copii planificați (nr.)			301	93	501
Proporția persoanelor planificate din populația totală (%)			21	19,6	25,9
– adulți (%)			26,7	26,3	31,8
– copii (%)			3,4	1,1	6,39
Persoane examinate pentru TB – total (nr.)			5002	3617	5870
– adulți examinați (nr.)			4731	3592	5438
– copii examinați (nr.)			271	25	432
Acoperire screening TB (%)			65,7	52,8	66,9
– adulți (%)			64,7	53,2	66%
– copii (%)			90	26,9	86,23
Teste cutanate (TC) – total (nr.)				25	1059
– adulți (nr.)				0	627

– copii (nr.)				25	432
Proporția testelor TC efectuate (%)				4,5	12,1
– adulți (%)					7,9
– copii (%)					86,2
Persoane eligibile pentru TPT (nr.)				79	9
– adulți eligibili (nr.)					7
– copii eligibili (nr.)					2
Persoane cu TPT inițiat (nr.)				6	9
– adulți (nr.)					7
– copii (nr.)					2
Persoane cu TPT inițiat (%)				7,6	100
– adulți (%)					100
– copii (%)					100

7. Concluzii principale privind situatia epidemiologica

1. Situatia epidemiologica in raionul Cantemir, releva o crestere a incidentei de cazuri noi si recidive TB cu 20,1%; cresterea incidentei cazurilor noi cu 28,0 %
2. A crescut nr persoanelor incluse in screening-ul sistematic cu 1919 persoane, ceea ce a constituit 25,9 % din populatia totala, dar totusi nu a fost atinsa tinta de 85% . Totusi ponderea persoanelor examinate a crescut la 66,9% (5870), comparativ cu 52,8 % (3617) in 2024.
3. Situatia in teritoriu ramane alarmanta, ceea ce se poate evidentia prin cresterea formelor distructive cu 37,1 %
4. A scazut rata succesului la tratament a TB sensibile
5. A crescut nr cazurilor si incidenta TB la copii- 102,0% (8 copii), dintre care 62,5 % reprezinta TB MDR (5 copii)
6. A crescut semnificativ testarea la infectia tuberculoasa prin TCT de la 25 in 2024 la 1059 in 2025
7. Desi a crescut numarul persoanelor care a initiat TPT, acesta nu reprezinta o acoperire relevanta a grupei de risc

III. Colaborarea intersectoriala

Pe parcursul anului 2024 si 2025 s-a evidentiat o colaborare intinsa a Serviciului Ftiziopneumologic si APL gr I si II, politia, CSP , AMP si asistenta sociala, ONG- fapt ce a condus la rezultate bune in privinta:

1. Investigarii si initierea tratamentului tuberculos sau a tratamentului preventiv al infectiei tuberculoase latente
2. Intoarcerea la tratament al pacientilor: astfel ca la moment din cele 7 persoane care au abandonat tratamentul in 2018-2026- 6 cazuri au fost fie inchise fie reintoarse in tratament (cazul nr 7 in lucru- pacientul se prezinta periodic pentru investigatii, la moment necontagios)
3. Realizarea anchetei epidemiologice- pentru stabilirea sursei, arealului de contacti si prezentarea la consult si investigatii a persoanelor ce se refuza
4. Conform demersurilor din data de 27/11/2025- in mai multe primarii a fost discutata situatia cu privire la tuberculoza la nivel de comuna/sat si au fost stabilite masuri de redresare a situatiei la nivel individual si constientizarea reprezentantilor APL despre importanta colaborarii intersectoriale in cazul TB.-
 - a. 17/02/2026- Stoianovca
 - b. 04/03/2026- comuna Pleșeni
 - c. 10/03/2026- Haragis

- d. 16/03/2026- Șamalia
 - e. 18/03/2026- Coștangalia
 - f. 27/03/2026- Tartaul
 - g. 30/03/2026- comuna Plopi
 - h. 14/05/2026- comuna Gotești
 - i. 22/05/2026- comuna Ciobalaccia
5. Colaborarea cu ONG Pas cu Pas regiune Sud a facilitata investigarea persoanelor din grupa de risc din satele cu transport public limitat:
- a. 2025- 800 beneficiari
 - b. 2026- peste 400 beneficiari
6. In perioada 04- 08/05/2026 in satele Pleseni, Gotesti, Tiganca, Cîrpești și Larguța a fost organizat scening-ul prin radiografia digitala mobila- in cadrul căreia s-au implicat activ primariile in colaborare cu AMP- peste 660 persoane, suspecti patologie- peste 100 persoane

IV. Plan de acțiuni prioritare pentru răspunsul la tuberculoză

Nr.	Acțiune	Termen de realizare	Persoana responsabilă
1. 1	Asigurarea asistentei ftizio pneumologice in volum deplin, inclusiv identificarea si evaluarea contactilor cu examinarea dupa locul de trai indiferent de viza de resedință	2026- 2030	Serviciul FP Cantemir APL AMP
2.	Evaluarea si discutarea situatiei epidemiologice in cadrul sedintelor consiliilor locale din fiecare localitate, cu stabilirea masurilor de redresare	2026- 2030	APL SFP Cantemir AMP Asitenta sociala ANSP
3.	Efectuarea Anchetei Epidemiologice in fiecare caz TB depistat in comun cu medic de familie, ftizio pneumolog, epidemiolog, asistetul social	2026- 2030	APL SFP Cantemir AMP Asitenta sociala ANSP
4.	Investigarea prin radiografie toracica in proportie 95% a persoanelor aflate la evidenta asistentei sociale, ciobanii, zilierii migrantii interni- inclusive, pe parcursul anului 2026 (cu implicarea altor structuri in cazul refuzului/eschivarii)	2026- 2030	APL Asistenta sociala
5.	Informarea populatiei cu privire la simptomele TB/modul de transmitere in cadrul institutiilor de invatamant-	trimestru II, IV 2026- 2030	DGÎ
6.	Asigurarea transportului specializat al pacientilor depistati cu TB in ambulator catre staționar pentru initierea tratamentului medicamentos si stabilirea toleranței, debacilare	2026- 2030	Consiliul raional Cantemir APL

7.	Implicarea APL de nivelul I si conlucrarea activa cu Serviciul FP Cantemir de IMSP pentru examinarea la timp a persoanelor din grupa de risc care se eschiveaza/ refuza de la investigatie si tratament pentru tuberculoza din diferite motive	2026- 2030	APL gr I IMSP CS Cantemir IMSP CS Cociulia IMSP CS Baimaclia IMSP CS Gotești IMSP CS Ciobalaccia IMSP SR Cantemir
8.	Se recomanda primariilor satelor si comunelor de a nu permite amplasarea exploatatilor de ovine/bovine, zilierilor fara examen medical periodic in unitatea administrataiv teritoriala in anul 2026	2026- 2030	APL gr I din raion
9.	De a coordona actiunile de aplicare a fortei coercitive la tratament medicamentos necesar persoanelor iresponsabile si bolnave de TB, cu forma contagioasa prin adresare oficiala catre Inspectoratul de politie Cantemir pentru fiecare caz in parte	2026- 2030	Șefii IMSP CS autonome din raion
10.	Efectuarea controlului inopinat la exploatatiile de bovine/ovine, persoanele care angajeaza zilieri amplasate in unitatile administrativ teritoriale cu scopul verificarii examenelor medicale a persoanelor angajate in aceste activitati(ciobenii, zilieri)	2026- 2030	Sef DRSA Cantemir
11.	De a monitoriza responsabilitatea managerilor institutiilor prescolare, gimnaziale si de liceu, in vederea permisiunii desfasurarii activitatii didactice in baza examenelor medicale profilactice la angajare, cat si periodice , conform prevederilor legislatiei in vigoare	2026- 2030	Șef DGÎ Cantemir
12.	De organizat Campanii de sensibilizare si informare a populatiei din Raionul Cantemir in special in satele cu incidenta cresuta a TB	2026- 2030	Serviciul FP Cantemir
13.	Organizarea intrunirilor cu scop de informare , advocatie , abordarea problemelor de control TB in teritoriu/ solicitarea de interventii	2026- 2030	Serviciul FP Cantemir
14.	Intensificarea majorarii ratei examinarii grupurilor de risc privind TBC cu acoperirea examinarii peste 85% pe perioada anului 2025	2026- 2030	IMSP CS Cantemir IMSP CS Cociulia IMSP CS Baimaclia IMSP CS Gotești IMSP CS Ciobalaccia IMSP SR Cantemir

Şef IMSP CS Cantemir

Medic ftiziopulmonolog

Hîțu Olga

Savenco Doina